

Věc C-450/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

13. června 2019

Předkládající soud:

Korkein hallinto-oikeus (Finsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

10. června 2019

Navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku:

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

**MEZITÍMNÍ USNESENÍ KORKEIN HALLINTO-OIKEUS
(NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD, FINSKO)**

Datum vydání usnesení

10. června 2019

[*omissis*]

Předmět

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předložená Soudnímu dvoru Evropské unie podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“)

Navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Napadené rozhodnutí

Rozhodnutí markkinaoikeus (obchodní soud, Finsko) ze dne 30. března 2016 [*omissis*]

Předmět otázek

1. Ve věci týkající se hospodářské soutěže projednávané Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud, Finsko) je třeba rozhodnout o tom, zda Kilpailu- ja kuluttajavirasto (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů, Finsko) podal návrh na uložení pokuty k markkinaoikeus (obchodní soud) ve stanovené lhůtě. Pro posouzení této věci je podstatné, do jakého okamžiku lze mít za to, že trvá jediné protiprávní jednání soutěžitelů porušující pravidla hospodářské soutěže.
2. Ve věci projednávané Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) má na posouzení doby trvání porušování pravidel hospodářské soutěže vliv řada okolností. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů při projednávání této věci uvedl čtyři různá data, u nichž lze přinejmenším mít za to, že k nim trvalo porušování pravidel hospodářské soutěže. V této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se jedná o to, do jakého okamžiku lze v situaci, kdy jeden ze dvou účastníků kartelové dohody uzavřel s osobou, která není účastníkem této kartelové dohody, smlouvu o dílo na stavební práce, sjednanou v souladu s kartelovou dohodou, mít za to, že existují hospodářské dopady a trvá porušování pravidel hospodářské soutěže, pokud jsou dané práce dokončeny přibližně dva a půl roku po uzavření dané smlouvy o dílo na stavební práce a k platbám na základě této smlouvy dochází ještě po ukončení prací. Dotčené práce se týkají vedení vysokého napětí 400 kV vybudovaného v severním Finsku mezi obcemi Keminmaa a Petäjäskoski, které bylo v rámci příslušného zadávacího řízení zadáno jednomu z účastníků dané kartelové dohody, společnosti Eltel Networks Oy. Níže uvedená předběžná otázka předložená v projednávané věci se týká systému zavedeného článkem 101 SFEU, který se týká hospodářské soutěže. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se nezabývá otázkami dokazování, které ostatně souvisejí s posouzením dané zakázky z hlediska práva hospodářské soutěže.

Předmět řízení a relevantní skutkový stav

3. *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů, dále také jen „Úřad“) ve svém návrhu na uložení pokuty, který dne 31. října 2014 podal k markkinaoikeus (obchodní soud), navrhl, aby soud společně s Eltel Networks Oy a Eltel Group Oy (dále společně také jen „společnost Eltel“) společně a nerozdílně uložil pokutu ve výši 35 000 000 eur.
4. Podle návrhu Úřadu na uložení pokuty společnosti Eltel Networks Oy a Eltel Group Oy tím, že uzavřely dohody o cenách, ziskových maržích a rozdělení projektových a stavebních prací týkajících se vedení vysokého napětí pro přenos elektřiny ve Finsku, porušily § 4 laki kilpailunrajoituksista (480/1992¹) (zákon č. 480/1992 proti omezování hospodářské soutěže), jakož i článek 101 SFEU. K

¹– <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1992/19920480>

jedinému protiprávnímu jednání soutěžitelů porušujícímu pravidla hospodářské soutěže podle návrhu na uložení pokuty došlo během řady setkání zástupců konkurenčních společností, během nichž byla projednávána a občas společně rozpracovávána hodnocení budoucích zakázek na vedení vysokého napětí, sestavená ve formě tabulek, jejich ceny, ziskové marže, kterých u nich lze docílit, jakož i, pokud jde o některé práce, otázka, který z obou soutěžitelů daný projekt vedení vysokého napětí uskuteční. Podle návrhu na uložení pokuty tato zakázaná spolupráce soutěžitelů započala nejpozději v říjnu 2004 a nepřetržitě trvala nejméně do března 2011. Podle návrhu na uložení pokuty se jednalo o kartelovou dohodu, která se vztahovala na celé Finsko a která mohla způsobem uvedeným v čl. 101 odst. 1 SFEU ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropské unie.

5. Společnost Empower Oy, jedna z obou společností účastnících se kartelové dohody, dne 31. ledna 2013 u Úřadu podala žádost o shovívavost (*leniency*), na jejímž základě Úřad zahájil šetření spolupráce popsané v návrhu na uložení pokuty. Dne 31. října 2014 Úřad výše uvedené společnosti na základě této žádosti přislíbil shovívavost, v důsledku čehož byly této společnosti prominuty veškeré sankce.
6. V případě prací na vedeních vysokého napětí jsou zákazníci provozovatel hlavní přenosové soustavy a provozovatelé regionálních distribučních soustav. Podle návrhu na uložení pokuty činnost v oblasti elektrických sítí ve Finsku představuje přirozený monopol, jelikož budování překrývajících se elektrických sítí není výnosné. Největším zadavatelem v oblasti prací na vedeních vysokého napětí je společnost Fingrid Oyj, které patří hlavní přenosová soustava, která je ve Finsku používána pro páteří přenos energie a za jejíž rozvoj tato společnost zodpovídá, a jejímiž zákazníci jsou dodavatelé elektřiny, výrobci elektřiny, spotřebitelé elektřiny a účastníci trhu s elektřinou. Práce na vedeních vysokého napětí zahrnují projektování a výstavbu. Smlouvy o výstavbě vedení vysokého napětí jsou často uzavírány na dlouhou dobu; je tomu tak i v projednávané věci.
7. *Markkinaoikeus* (obchodní soud) předmětný návrh na uložení pokuty napadeným rozhodnutím ze dne 30. března 2016 zamítl z důvodu promlčení.
8. Podle rozhodnutí *markkinaoikeus* (obchodní soud) nelze na základě § 22 zákona proti omezování hospodářské soutěže (ve znění pozměňovacího zákona č. 318/2004)² pokutu mj. za porušení § 4 tohoto zákona nebo článku 101 SFEU uložit, pokud není návrh k *markkinaoikeus* (obchodní soud) podán do pěti let od okamžiku, kdy omezení hospodářské soutěže skončilo nebo kdy se o něm dozvěděl Úřad. *Markkinaoikeus* (obchodní soud) byl toho názoru, že pokud se vychází z toho, že společnost Eltel ukončila omezování hospodářské soutěže do 31. října 2009, nelze jí na základě výše uvedeného paragrafu na základě návrhu na uložení pokuty ze dne 31. října 2014 uložit pokutu.

²– <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040318>

9. Markkinaoikeus (obchodní soud) ve svém rozhodnutí dále zastával názor, že z dokumentů předložených Úřadem nelze vyvodit závěr, že domnělé porušení v jakémkoli ohledu trvalo až do 31. října 2009 nebo do ještě pozdějšího data. Soud návrh na uložení pokuty zamítl s odůvodněním, že byl podán po uplynutí lhůty upravené v § 22 zákona proti omezování hospodářské soutěže.
10. Úřad podal proti rozhodnutí markkinaoikeus (obchodní soud) kasační opravný prostředek ke Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) a domáhá se, aby rozhodnutí tohoto soudu zrušil a uložil společnosti Eltel pokutu ve výši 35 000 000 eur. Úřad zastává názor, že dostatečně prokázal, že omezení hospodářské soutěže trvalo i nadále, a že návrh na uložení pokuty tedy byl podán ve stanovené lhůtě.
11. Úřad ve svém kasačním opravném prostředku se zřetelem k žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jako důkaz dalšího trvání předmětného omezení hospodářské soutěže uvedl, že společnost Eltel před podáním nabídek uzavřela se svou konkurentkou, společností Empower, dohody o stanovení cen uvedených v nabídkách těchto společností v zadávacím řízení na zakázku na stavební práce týkající se vedení vysokého napětí 400 kV Keminmaa-Petäjaskoski a že tato zakázaná spolupráce ohledně výše uvedené zakázky trvala nejméně do 12. listopadu 2009. Společně s ostatními důkazy, které Úřad předložil, tato skutečnost znamená, že rozhodnutí markkinaoikeus (obchodní soud) o zamítnutí návrhu na uložení pokuty je nesprávné.
12. Markkinaoikeus (obchodní soud) ve svém napadeném rozhodnutí posoudil skutkový stav v tom smyslu, že ačkoli samostatná projektová činnost, která předcházela zakázce na stavební práce Keminmaa-Petäjaskoski, spadala do působnosti kartelové dohody, tato kartelová dohoda se nicméně nevztahovala na pozdější zakázku na stavební práce týkající se téhož projektu vedení vysokého napětí. Projektová činnost skončila v lednu 2007.
13. Výzvou ze dne 16. dubna 2017, vypracovanou v anglickém jazyce, společnost Fingrid Oyj vyzvala podniky činné v oboru k podání nabídek na stavbu Keminmaa-Petäjaskoski. Podle výzvy bylo třeba nabídky s pevnými cenami podat do 5. června 2007. Jako termín dokončení prací byl ve výzvě k podání nabídek uveden 12. listopad 2009.
14. Společnost Eltel podala nabídku na tyto stavební práce dne 4. června 2007. Sděnila v ní, že projekt bude zcela dokončen a předán objednateli nejpozději dne 12. listopadu 2009.
15. Nabídka společnosti Eltel ve výše uvedeném zadávacím řízení zvítězila. Podle dokumentů předložených v projednávané věci byla smlouva o dílo na stavební práce, uzavřená mezi společností Eltel a společností Fingrid Oyj ohledně dotčených stavebních prací, podepsána dne 19. června 2007, práce byly dokončeny dne 12. listopadu 2009 a poslední úhrada za tyto práce byla provedena dne 7. ledna 2010.

16. V souvislosti s projednávanou žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce se za účelem posouzení doby trvání omezení hospodářské soutěže jedná o otázku, do jakého okamžiku lze u dlouhodobých stavebních prací, jako jsou stavební práce popsané výše, mít za to, že trvají hospodářské dopady domnělé kartelové dohody a protiprávního stanovení cen.

Vnitrostátní právní předpisy a relevantní vnitrostátní judikatura

17. Podle § 1a zákona proti omezování hospodářské soutěže ve znění pozměňovacího zákona č. 318/2004³, který se použije v projednávané věci, se v případech, kdy je omezení hospodářské soutěže způsobilé ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropské unie, použijí ustanovení článků 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství (Smlouva o ES), nyní článků 101 a 102 SFEU.
18. Podle § 4 odst. 1 zákona proti omezování hospodářské soutěže ve znění pozměňovacího zákona č. 318/2004 jsou zakázány dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání podniků ve vzájemné shodě, jejichž účelem nebo důsledkem je výrazné vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže. Podle odstavce 2 bodu 1 tohoto paragrafu jsou zakázány zejména dohody, rozhodnutí a jednání, která přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky, resp. podle bodu 3 téhož odstavce rozdělují trhy nebo zdroje zásobování.
19. V legislativních podkladech týkajících se zákona proti omezování hospodářské soutěže [omissis] je ohledně § 4 tohoto zákona konstatováno, že tento paragraf zahrnuje rovněž zákaz dohod o ovlivnění nabídek ve výběrových řízeních.
20. Podle § 22 zákona proti omezování hospodářské soutěže ve znění pozměňovacího zákona č. 318/2004 nelze pokutu mj. za porušení § 4 tohoto zákona nebo článku 101 SFEU uložit, pokud není návrh k markkinaoikeus (obchodní soud) podán do pěti let od okamžiku, kdy omezení hospodářské soutěže skončilo nebo kdy se o něm dozvěděl Úřad. Z odůvodnění týkajícího se § 22 uvedeného ve zvláštní části důvodové zprávy vládního návrhu zákona proti omezování hospodářské soutěže [omissis] vyplývá, že tato pětiletá promlčecí lhůta má být stejná jako lhůta, která se použije podle unijního práva.
21. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) ve svých rozhodnutích (KHO 2009:83 a KHO 2013:8), která byla zařazena do úřední sbírky rozhodnutí, konstatoval, že je třeba mít za to, že u jediného protiprávního jednání porušujícího pravidla hospodářské soutěže začíná pětiletá promlčecí lhůta stanovená v § 22 zákona proti omezením hospodářské soutěže běžet nejdříve tehdy, když skončilo poslední jednání související s tímto jediným dějem.

³– <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040318>

22. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) naproti tomu nemusel rozhodnout o tom, jak je třeba posoudit dobu trvání a ukončení omezení hospodářské soutěže v situaci, kdy účastník kartelové dohody uzavřel s osobou, která není účastníkem této kartelové dohody, smlouvu o dílo na stavební práce, sjednanou v souladu s kartelovou dohodou, pokud jsou dané práce dokončeny teprve po letech od uzavření dané smlouvy o dílo na stavební práce a k platbám na základě této smlouvy dochází ještě po dokončení prací.

Relevantní právní normy unijního práva

23. Podle čl. 101 odst. 1 SFEU jsou s vnitřním trhem neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu. Jsou to zejména dohody, rozhodnutí a jednání, které podle písmena a) výše uvedeného ustanovení přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky nebo podle písmena c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování.
24. Z článku 25 odst. 1 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 250) vyplývá, že promlčecí doba pro uložení sankcí u porušení pravidel hospodářské soutěže, která mají povahu, která je předpokládána v tomto případě, činí pět let. V odstavci 2 výše uvedeného článku se stanoví, že tato lhůta začíná běžet dnem, kdy došlo k protiprávnímu jednání. V případě trvajících nebo opakovaných protiprávních jednání však začíná lhůta běžet dnem, kdy bylo ukončeno.
25. V judikatuře Soudního dvora bylo již ve věci C-51/75, *EMI Records*, ECLI:EU:C:1976:85, ohledně trvání protiprávního jednání shledáno dostačujícím, že v případě, že kartelová dohoda pozbyla platnosti, její účinky přetrvávají i po formálním ukončení její platnosti. Podle tohoto rozsudku se má za to, že kartelovou dohodu mezi podniky lze považovat za stále účinnou pouze tehdy, pokud lze z jednání zúčastněných osob usuzovat na další trvání znaků vzájemné shody a koordinace, které jsou pro kartelovou dohodu charakteristické, a pokud toto jednání vede ke stejnému cíli, který sledovala daná kartelová dohoda (body 30 a 31 citovaného rozsudku).
26. Soudní dvůr ve svém rozsudku ve věci C-70/12 P, *Quinn Barlo a další v. Komise*, ECLI:EU:C:2013:351, konstatoval, že z hlediska doby trvání protiprávního jednání mají podle ustálené judikatury Soudního dvora dle systému zavedeného články 101 a 102 SFEU, který se týká hospodářské soutěže, větší význam spíše hospodářské dopady smluv nebo různých forem spolupráce nebo koordinace, které jsou s nimi srovnatelné, než jejich právní forma. Pokud se jedná o kartelové dohody podniků, které pozbyly platnosti, je pro použití článku 101 SFEU dostačující, že účinky kartelové dohody přetrvávají i po formálním ukončení její

platnosti. Doba trvání protiprávního jednání tedy lze určit podle období, ve kterém se podniky, které se daným protiprávním jednáním provinily, dopouštěly jednání zakázaného výše uvedeným článkem. Lze tedy konstatovat, že protiprávní jednání trvalo například po celé období, ve kterém platily protiprávní ceny (bod 40 citovaného rozsudku, ve kterém se odkazuje rovněž na výše uvedený rozsudek ve věci *EMI Records* a rozsudek ve věci C-243/83, *Binon*, ECLI:EU:C:1985:284).

27. Dobou trvání protiprávního jednání se mimoto zabývala judikatura Tribunálu (viz mj. rozsudky ve spojených věcech T-147/09 a T-148/09, *Trelleborg Industrie v. Komise*, ECLI:EU:T:2013:259, bod 68, a ve věci T-449/14, *Nexans France a Nexans v. Komise*, ECLI:EU:T:2018:456, bod 129).

Shrnutí hlavních argumentů účastníků řízení

28. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů, který podal kasační opravný prostředek ke Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud), uvedl, že jeho návrh na uložení pokuty ze dne 31. října 2019 byl markkinaoikeus (obchodní soud) doručen ve stanovené pětileté lhůtě. Úřad svůj názor odůvodnil tím, že až do 7. ledna 2010, kdy společnost Fingrid Oyj za dané stavební práce uhradila poslední splátku, byla výše uvedená smlouva o dílo na stavební práce týkající se stavebního projektu Keminmaa-Petäjaskoski účinná a byly uplatňovány protiprávně stanovené ceny. Alternativně omezení hospodářské soutěže skončilo již dříve, dne 12. listopadu 2009, kdy byly dokončeny stavební práce. Podle Úřadu měla daná kartelová dohoda na trh hospodářské dopady uvedené v judikatuře Soudního dvora až do výše uvedených dat a společnost Fingrid Oyj v důsledku kartelových cen, které zaplatila, utrpěla škodu.
29. Úřad navíc uvedl, že dopady smlouvy uzavřené s účastníkem kartelové dohody, kterému byla zadána veřejná zakázka, jsou pro toho, kdo platí cenu sjednanou v kartelové dohodě, velmi konkrétní a dlouhotrvající, jelikož tyto platby jsou hrazeny po několik let podle toho, jak daný projekt pokračuje. Každý rok, kdy zákazník hradí splátky za stavební práce, kterých se týká kartelová dohoda, se škodlivé dopady smlouvy za dotčený rok přímo odrážejí v nákladech na činnost zákazníka podniku, který se účastní kartelové dohody, a tím i v hospodářském výsledku a dále ještě v činnosti zákaznického podniku na trhu. Protože společnost Fingrid Oyj podle Úřadu za předmětné práce zaplatila nepřiměřeně vysokou cenu, měly zvýšené náklady dopad rovněž na zákaznické ceny provozovatele přenosové soustavy, tj. na ceny, které spotřebitelé elektřiny zaplatili za přenos elektřiny.
30. Názor Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů by vedl k tomu, že návrh Úřadu na uložení pokuty byl již na základě tohoto odůvodnění podán v předmětné pětileté lhůtě.
31. Společnost Eltel v argumentech, které vznesla a které souvisejí s posuzováním důkazů, zpochybnila, že společnosti Eltel a Empower ohledně stavby Keminmaa–Petäjaskoski uzavřely dohodu. Společnost Eltel navíc uvedla, že doba trvání porušování pravidel hospodářské soutěže musí být posuzována podle období, ve

kterém se podniky, které se provinily protiprávním jednáním, dopouštěly zakázaného jednání. Je tudíž třeba mít za to, že u prací, které jsou zadávány v rámci soutěží o nejlepší nabídku, začíná promlčecí doba běžet okamžikem podání nabídky. Společnost Eltel svou nabídku pro předmětnou zakázku na stavební práce podala dne 4. června 2007.

32. Podle společnosti Eltel promlčecí lhůta v případech, ve kterých lze o ceně vyjednávat ještě po podání nabídky, začíná alternativně běžet od okamžiku, ve kterém byla uzavřena konečná smlouva o daném projektu. V projednávané věci společnosti Fingrid Oyj a Eltel uzavřely smlouvu týkající se stavebních prací dne 19. června 2007. Podle společnosti Eltel cena, která byla nabídnuta nebo sjednána ve smlouvě, po podání nabídky nebo nejpozději po podpisu smlouvy již nemá žádné dopady na trh, a to ani pokud daný projekt stále pokračuje nebo pokud jsou splátky, které za něj mají být uhrazeny, hrazeny ještě po letech. Podle společnosti Eltel nemá otázka, podle jakého harmonogramu dané práce postupují nebo kdy se za ně platí, žádný dopad na hospodářskou soutěž na trhu, jelikož sjednaná cena se během těchto událostí již nemění. Jiný výklad by vedl k nahodilým a nepředvídatelným výsledkům nezávislým na daném omezení hospodářské soutěže, což je v rozporu se zásadou právní jistoty.
33. Pokud by byl uznán názor společnosti Eltel, vedlo by to k tomu, že pokud by z hlediska rozhodnutí v této věci nebyla relevantní žádná z ostatních okolností uvedených v návrhu na uložení pokuty, která nastala k pozdějšímu datu, byl by návrh Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů na uložení pokuty podán až po uplynutí lhůty stanovené za tímto účelem.

Nezbytnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

34. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) není známo, že by v judikatuře Soudního dvora bylo vyjádřeno stanovisko k určení hospodářských dopadů porušení pravidel hospodářské soutěže ve smyslu článku 101 SFEU a tím i k době jeho trvání za situace, kdy účastník kartelové dohody uzavřel s osobou, která není účastníkem této kartelové dohody, smlouvu o dílo na stavební práce, sjednanou v souladu s kartelovou dohodou, pokud jsou dané práce dokončeny teprve po několika letech od uzavření smlouvy a k platbám na základě této smlouvy dochází ještě po ukončení prací. Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) má za to, že je nutné právně vyložit, zda lze mít za to, že porušování pravidel hospodářské soutěže trvá až do okamžiku, kdy jsou zcela splněny platební povinnosti vzniklé na základě smlouvy o daných pracích, která spadá do působnosti kartelové dohody, a projekt je dokončen, jak odpovídá názoru Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů, nebo zda je nutno mít za to, že protiprávní jednání končí a promlčecí lhůta začíná běžet, když je podána nabídka na dané práce nebo podepsána smlouva o těchto pracích, jak odpovídá názoru společnosti Eltel.

35. Zdá se, že judikatura Soudního dvora není pro posouzení projednávané věci z hlediska této ústřední výkladové otázky zcela jednoznačná. Zdá se, že úvahy Soudního dvora obsažené ve výše uvedeném bodě 40 rozsudku *Quinn Barlo* samy o sobě na základě svého znění nasvědčují tomu, že hospodářské dopady omezení hospodářské soutěže mohou trvat například po celé období, ve kterém platily protiprávní ceny. Omezení hospodářské soutěže dotčené ve výše uvedeném rozsudku se však liší od omezení hospodářské soutěže v projednávané věci a tento rozsudek neobjasňuje, zda lze při posuzování doby trvání porušování pravidel hospodářské soutěže v projednávané věci a promlčení návrhu na uložení pokuty přikládat nějaký význam dokončení prací prováděných dle smlouvy a okolností, jak dlouho jsou ve prospěch účastníka smlouvy o dílo na stavební práce prováděny platby za práce, jichž se týká kartelová dohoda.
36. Z judikatury Soudního dvora lze vyvodit závěr, že při posuzování doby trvání porušování pravidel hospodářské soutěže mají klíčový význam hospodářské dopady protisoutěžního jednání, a nikoli jeho právní forma. Podle judikatury mohou hospodářské dopady omezení hospodářské soutěže, které porušuje článek 101 SFEU, stále ještě mít účinky i v době, kdy již formálně skončilo komplexní protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské soutěže, které je ve vztahu mezi soutěžiteli třeba posuzovat jako jediný děj. Podle názoru Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) lze zastávat názor, že to hovoří ve prospěch závěru, podle něhož porušování pravidel hospodářské soutěže ve formě dohody o ovlivnění nabídek ve výběrových řízeních vždy trvá až do okamžiku, kdy smluvní strana poškozená kartelovou dohodou zcela uhradila protiprávní cenu sjednanou v kartelové dohodě, jelikož stavební projekt, jehož ceny se týká kartelová dohoda, má po celé toto období hospodářské dopady na činnost smluvního partnera společnosti, která se účastní kartelové dohody.
37. Na druhou stranu lze rovněž zastávat názor, že judikatura nepřímou přisvědčuje názoru uváděnému společností Eltel, podle něhož u prací, které jsou zadávány na základě soutěže o nejlepší nabídku, uplatňování cen nebo jejich účinky na hospodářskou soutěž trvají do podání nabídky nebo uzavření konečné smlouvy. Po tomto okamžiku již cena nabídky nebo smlouvy nemá na trh žádné dopady, i když samotný projekt ještě trvá.
38. V projednávané věci se jedná o hospodářské dopady a o dobu trvání domnělého porušování pravidel hospodářské soutěže. Nejedná se o záležitost týkající se náhrady škody, u níž je podle vnitrostátní judikatury (KKO 2016:11) z hlediska začátku promlčecí lhůty za klíčový okamžik způsobení škody považován okamžik uzavření smlouvy, a nikoli okamžik uhrazení kupní ceny sjednané ve smlouvě.
39. Vzhledem k tomu, že pokud je Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) známo, v judikatuře Soudního dvora nelze dohledat rozsudky, které by se vyjadřovaly k promlčení porušování pravidel hospodářské soutěže v případě domnělé kartelové dohody, které je, jako v tomto případě, založeno na zakázané spolupráci týkající se nabídek v zadávacím řízení, je v této věci nezbytné požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce. I když se při zevrubném posouzení

doby trvání dotčeného omezení hospodářské soutěže zohledňují rovněž jiné okolnosti než ty, kterých se týká tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, má stanovisko Soudního dvora k předložené výkladové otázce klíčový vliv na právní posouzení doby trvání a hospodářských dopadů daného omezení hospodářské soutěže a tedy i na rozhodnutí o tom, zda byl návrh Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů na uložení pokuty podán ve lhůtě stanovené za tímto účelem.

[*omissis*]

Předběžná otázka

Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) se rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru na základě článku 267 SFEU následující předběžnou otázku:

Lze systém zavedený článkem 101 SFEU, který se týká hospodářské soutěže, vykládat v tom smyslu, že v situaci, kdy účastník kartelové dohody uzavřel s osobou, která není účastníkem této kartelové dohody, smlouvu o dílo na stavební práce, sjednanou v souladu s kartelovou dohodou, trvá porušování pravidel hospodářské soutěže v důsledku hospodářských dopadů po celé období, v němž jsou plněny smluvní povinnosti vyplývající z této smlouvy nebo v němž jsou ve prospěch smluvních stran prováděny platby za dané práce, tj. až do doby, kdy je uhrazena poslední splátka za tyto práce, nebo přinejmenším do doby, kdy jsou dané práce dokončeny;

nebo je nutno mít za to, že porušování pravidel hospodářské soutěže trvá pouze do okamžiku, kdy podnik, který se tohoto porušování dopustil, podal nabídku na dané práce nebo uzavřel smlouvu o provedení těchto prací?

Po obdržení rozhodnutí Soudního dvora o výše uvedené předběžné otázce Korkein hallinto-oikeus (Nejvyšší správní soud) v této věci vydá konečné rozhodnutí.

[*omissis*] [*omissis*]